

Cabanas

Oristà

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector nord del terme municipal
Emplaçament A 200 metres de la carretera B-432, punt quilomètric 5'000

Coordenades:

Latitud: 41.97496
Longitud: 2.07096
UTM Est (X): 423029
UTM Nord (Y): 4647413

Classificació

Número de fitxa 08151 - 76
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Barroc Contemporani Popular
Segle XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Normes Subsidiàries de Planejament. Oristà. 1993
Número inventari Sí, IPA. 23198
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 016A00010
Fitxes associades:
[Molí de Cabanas](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dt., 15/05/2007 - 02:00

Descripció

Cabanas és una masia situada a mig camí entre els nuclis de la Torre d'Oristà i d'Olost, prop del punt on s'uneixen els rieres Gavarresa i Lluçanès, en un punt elevat sobre uns cingles rocosos.

Es tracta d'una masia de grans dimensions formada per dos volums principals adossats lateralment dedicats a l'habitatge, amb una masoveria adossada a l'oest i diverses estructures a nord, est i sud, donant origen a un conjunt complex. Els dos volums principals són de planta baixa, primer i segon pis, amb murs de càrrega de maçoneria de pedra arrebossats, amb carreus treballats delimitant les cantonades i emmarcant les obertures i amb teulades de doble vessant en els dos volums, tot i que amb una orientació perpendicular. El volum de la dreta, probablement el més antic, té teulada de doble vessant amb aigües a les façanes laterals i el de l'esquerra amb aigües a la façana principal i posterior.

La façana principal, orientada al sud-est, denota l'ampliació en diverses fases de l'edifici. A la part dreta, en el volum més antic, s'observa un portal adovellat d'arc de mig punt i una finestra emmarcada amb monòlits de pedra bisellada. Al primer pis hi ha una gran finestra emmarcada amb pedra motllurada i amplit motllurat, amb decoració d'arc conopial a la llinda, on es llegeix la inscripció " Yesus Y Maria Cabanas / redificat + 1739", una finestra emmarcada amb monòlits de pedra bisellada i un balcó emmarcat amb pedra motllurada i la data de 1804 en relleu a la llinda. Al segon pis s'hi observa una finestra i un balcó reformats, a més d'una finestra emmarcada amb pedra bisellada i amplit de pedra. El volum de l'esquerra queda dividit en dues parts, la de l'esquerra dominada per galeries. En la part dreta d'aquest volum hi ha una finestra reformada a la planta baixa, tres finestres emmarcades amb pedra bisellada i amplit motllurat al primer pis i un balcó i una finestra emmarcats també amb pedra bisellada al segon pis. La part esquerra d'aquest volum està dominada per dues galeries al primer i al segon pis. A la planta baixa s'hi observa un portal d'arc de mig punt amb una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada i coronament d'arc de mig punt a cada costat. El primer pis està ocupat per una galeria formada per tres obertures d'arc rebaixat emmarcades amb pedra treballada i sustentades amb pilars de pedra bisellada amb els capitells i les bases motllurats. El segon pis també està ocupat per una galeria formada per tres obertures d'arc rebaixat, tot i que en aquest cas no estan emmarcades amb pedra treballada. Més a l'esquerra hi ha adossada la masoveria, a l'extrem de la qual hi ha adossada la porta de la lliça, que limita l'accés a tot el conjunt.

La façana sud-oest està completament dominada per la masoveria, que s'adossa en aquest costat i diverses estructures adossades a aquesta. Es tracta d'un edifici de planta baixa, primer pis i golfes, construït amb murs de maçoneria de pedra, amb carreus treballats delimitant les cantonades i amb la teulada de doble vessant amb aigües a les façanes principal i posterior. Les obertures de l'edifici estan emmarcades amb maó, exceptuant el portal i les dues finestres de la façana principal, emmarcades amb pedra treballada.

La façana nord-oest es troba ubicada a pocs metres d'un cingle rocós que forma un petit precipici darrera la masia i sobre la riera Lluçanès, just abans que aquesta s'uneixi amb la riera Gavarresa. Aquesta façana, quasi inaccessible, presenta multitud d'estructures adossades i s'hi observen diverses obertures emmarcades amb pedra treballada i bisellada.

La façana nord-est té un petit pati al davant delimitat per diverses estructures d'ús agropecuari, com l'antic femer o la pallissa. A la façana s'hi observa un portal reformat a la planta baixa, quatre finestres emmarcades amb pedra bisellada al primer pis, i tres finestres a les golfes, dues de reformades i una altra, tapiada, emmarcada amb pedra bisellada.

Observacions:

Al mateix edifici i en el seu entorn més proper hi ha multitud d'elements destacables, com un rellotge de sol restaurat recentment, uns safareigs construïts amb maó davant la lliça, la mateixa porta de la lliça, de grans dimensions, amb la inscripció a la llinda "Edificat per Pau Cabanas / en 1 de maig de 1875" junt amb una creu i l'anagrama IHS intercalat. També són destacables un pilar d'un dels coberts a l'est de la masia, amb el tram inferior bastit amb un gran bloc de pedra tallat com una columna, l'hort

tancat de la masia, situat just al sud i altres elements que es troben descrits en fitxes individuals, com el cas del Recolliment, de la pallissa o del pont de l'Aigua.

A l'interior de la masia hi ha una capella-oratori dedicada a Sant Joan Baptista.

Història

Cabanas apareix documentat l'any 988 sota la denominació Chabannas. Torna a trobar-se documentat l'any 1001, entre els béns del monestir de Lluçà. A principis del segle XV apareix tant en el capbreu de la cambreria de Santa Maria de l'Estany (Com a Cabanas Mitjanes formant part de la batllia d'Olost), com en el capbreu dels béns del monestir de Lluçà de l'any 1434. L'edificació actual és una reconstrucció del segles XVIII i XIX. A la masia es conserva un fons de pergamins des del segle XIII.

Bibliografia

AADD (1993). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Osona i Ripollès. Enciclopèdia Catalana, S.A.
BOLÓS, Jordi i HURTADO, Víctor (2001). Atles del comtat d'Osona (798-993). Rafael Dalmau editor.
GAVÍN, Josep M (1984). Inventari d'esglésies. Osona. Volum 15. Arxiu. Gavín.
MASRAMON, Ramon (1990). El Lluçanès Central. Història de la baronia de Lluçà. Ajuntament de Prats de Lluçanès.
PLADEVALL, Antoni (1997). Santa Maria de Lluçà. Antiga canònica agustiniana. Impremta Sellarès (Torelló).
Inventari de patrimoni arquitectònic de Catalunya. Oristà. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat el maig de 2006.

